

Vianočné darčeky

Predmetmi mesiaca december 2012 v Múzeu Jána Thaina v Nových Zámkoch sa stali staré vianočné darčeky. Vianočné darčeky sú v našej kultúre pomerne novým prvkom. Začiatkom 20. storočia sa na Vianoce neobdarovávali rodinní príslušníci, ale cudzí ľudia – obecní pastieri, „betlehemci“ a pod oknami spievajúce a vinšujúce deti.

Pod vplyvom nemeckého prostredia sa vianočný stromček na našom území objavil koncom 19. storočia v meštianskych domácnostiach. V dedinskom a malomestskom prostredí sa rozšíril v 10.- 20. rokoch 20. storočia a stal sa vzácnym, obdivovaným darčekom pre deti. Prvé stromčeky boli malé, väčšinou doma zhotovené z vyvítanej palice alebo kukuričného kôrovia, do ktorých sa napichala smreková alebo jedličková čečina. Výzdoba stromčeka bola jednoduchá – orechy a kúsky chleba zabalené do pozlátka, jabĺčka, oblátky s vystrihnutým stredom, prípadne i suché, vykrajované pečivo. V izbách s drevenými hradami sa stromček vešal na mešternicu (krížnu hradu), alebo ho zastokli do zeminou naplneného hrnca, neskôr do stojana.

V 20.- 30. rokoch 20. storočia sa pod stromček dostali i ďalšie darčeky, doma vyrobené hračky pre dievčatá – bábiky z handier, šúpolkové bábiky, malá kolíska pre bábiku; pre chlapcov delo, orechy, jabĺčka a občas i pomaranč.

Vystavené hračky pochádzajú z Nových Zámkov, zo Strekova a z Bešeňova.

Helena Gudmonová